

Vårt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare till konsumenter ska ha ett egenkontrollprogram som visar att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622) och lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram. Programmet bör innehålla försäljningsställets rutiner för att kontrollera ålder, marknadsföring m.m. samt hur personalen får de nödvändiga kunskaper om vad som gäller vid försäljning av folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag när kommunen gör tillsyn av verksamheten.

Information om åldersgränsen

För att informera om åldersgränsen ska du ha tydliga och klart synbara skyltar på försäljningsstället.

På vilket sätt informerar du kunderna om att du inte får sälja eller lämna ut folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare till någon som är under 18 år?

☐ Skyltar/dekaler	☐ Informationsblad
☐ Muntligen i kassan	☐ Annat:

Skylden ska normalt sett placeras vid kassan och där produkter finns uppställda för att uppfylla kravet på att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället.

Var är skyltar eller dekaler placerade på försäljningsstället?

☐ Vid kassan	☐ På skyltfönster	☐ Annat:
☐ På entrédörren	☐ Vid produkterna	

Rutiner för ålderskontroll

Du som säljer folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare ska förvissa dig om att kunden har fyllt 18 år. Om det finns tveksamhet beträffande kundens ålder ska legitimation begäras. Du ska alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte har fyllt 18 år får varan inte säljas eller lämnas ut på annat sätt. Om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll på försäljningsstället?

- När vi är osäkra på kundens ålder frågar vi efter legitimation.
- Kundens ålder kontrolleras via födelsedata på legitimationen.
- En ålderssticka (dekal) finns för att underlätta ålderskontrollen.
- Personalen rekommenderas att begära legitimation av alla kunder som ser ut att vara under år.
- Om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år, säger vi nej till alla.
- Om kunden inte visar legitimation på begäran, säger vi nej till att sälja.
- Om personalen misstänker att varan är avsedd för någon som är under 18 år, säger vi nej till att sälja.
- Om kunden är påstridig så tillkallas en chef eller annan ansvarig personal.
- Annat:

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på ålderskontroll? I så fall, vilken?

Folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare som säljs till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera ålder. Därför måste det finnas rutiner för ålderskontroll även vid försäljning genom automat, postorder, internet eller liknande.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll om försäljningen sker via automat, postorder, internet eller liknande?

Ej aktuellt.

Automaten är placerad så att den kan bevakas kontinuerligt.

Försändelser via post skickas med personlig utlämning eller liknande.

Försändelser via post innehåller uppgifter om att varan inte får lämnas ut till någon som inte har fyllt 18 år.

Annat:

Riskbedömning och särskilt stöd

Finns det situationer när det är svårare att följa bestämmelserna om åldersgränsen?

På vilket sätt hanterar ni problematiska situationer, exempelvis om köparen inte kan/vill lämna legitimation?

Stöd och utbildning av personal

Som näringsidkare som tillhandahåller folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare för försäljning till konsumenter ska du ge personalen den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter och anslutande föreskrifter.

På vilket sätt informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser?

Personalmöte

Informationsblad

Intern utbildning

Extern utbildning

Annat:

Hur ofta informeras och utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser?

- Vid nyanställning
- Minst en gång per år
- Vi använder en tabell för att notera tidpunkterna för information och utbildning till personalen
- Annat:

Det finns inget ålderskrav för den som säljer folköl eller e-cigarett och påfyllningsbehållare. Däremot måste du som säljer varan ha kunskaper om lagen och möjlighet att vägra sälja till underåriga. I många fall är detta svårt för en person som inte själv fyllt 18 år.

Vilket särskilt stöd ger ni till personal under 18 år för att hantera sådana situationer?**Krav på märkning**

Alla förpackningar till e-cigarett och påfyllningsbehållare ska innehålla ett informationsblad, en innehållsdeklaration och en hälsovarning. Utformning och placering regleras förordning (2019:223) om tobak och liknande produkter. E-cigarett och påfyllningsbehållare som är omärkta eller felaktigt märkta får inte säljas.

Har ni någon rutin för att kontrollera att e-cigarett och påfyllningsbehållare som säljs är korrekt märkta? I så fall vilken?**Uppföljning och uppdatering av egenkontrollprogram**

Ett egenkontrollprogram ska regelbundet följas upp och vid behov uppdateras.

Vad har ni för rutin för uppföljning och uppdatering av egenkontrollprogram?

Information till personalen

Det är viktigt att din personal vet vilka regler som gäller vid försäljning av folköl och e-cigarett och påfyllningsbehållare och varför. Därför är det lämpligt att du informerar personalen minst en gång per år. En nyanställd bör dessutom få en genomgång när han eller hon anställs. Kom ihåg att både berätta vad lagen säger och beskriva hur era rutiner ser ut.

För att komma ihåg när du har informerat dina anställda kan det vara bra att fylla i namnen på de anställda i en tabell, se exempel nedan. De anställda bör själva få fylla i datumet då de senast deltog i ett informations- eller utbildningstillfälle.

Namn	Datum 1	Datum 2	Datum 3	Datum 4

Berörda myndigheter och mer information

Olika myndigheter har ansvar för olika områden:

Folkhälsomyndigheten (www.folkhalsomyndigheten.se)

Konsumentverket (www.konsumentverket.se)

Skatteverket (www.skatteverket.se)

Tullverket (www.tullverket.se)

Länsstyrelsen (www.lansstyrelsen.se)

Polisens (www.polisen.se)

Kommunens (www.goteborg.se/folkoltobak)